

Sygn. akt: I C 448/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Maria Pudło
Protokolant:	Lucyna Mogilany

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2015 r. w Krośnie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. B.

przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W.

o ustalenie nieważności umowy

I. ustala, że umowa pożyczki ekspresowej nr (...) na kwotę 4.000 zł (cztery tysiące złotych) zawarta w dniu 10 września 2013r. pomiędzy powodem K. B. i pozwanym Bankiem (...) S.A. z siedzibą w W. jest nieważna.

II. zasądza od pozwanego Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda K. B. kwotę 1.609,75 zł (słownie: jeden tysiąc sześćset dziewięć złotych siedemdziesiąt pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 448/14

UZASADNIENIE WYROKU

z 21 października 2015 r.

Powód K. B. wystąpił z pozwem przeciwko Bankowi (...) S.A. z siedzibą w W. o ustalenie, że zawarta z pozwanym w dniu 10 września 2013 r. umowa pożyczki ekspresowej nr (...) na kwotę 4 tys. zł jest nieważna.

W uzasadnieniu podał, że w dacie zawarcia umowy leczył się psychiatrycznie z rozpoznaniem uzależnienia od hazardu i zaburzenia afektywne dwubiegunowe, zażywał silne leki psychotropowe powodujące, że znajdował się w stanie wyłączającym swobodne i świadome powzięcie decyzji o zaciągnięciu kredytu u strony pozwanej. Na okoliczność swego stanu psychicznego przedłożył dokumentację lekarską.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew (k. 35/36) wniosła o oddalenie powództwa w całości, uzasadniając, że powód w okresie zawarcia umowy dokonywał operacji na swoim rachunku bankowym, co świadczy iż pomimo zażywania leków

i pozostawania w leczeniu psychiatrycznym dokonywał świadomie i racjonalnie czynności związanych z normalnym funkcjonowaniem. Zachowanie powoda w tym czasie wykazywało pełną racjonalność podejmowanych i realizowanych

decyzji. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia wady oświadczenia woli powoda skutkujących nieważnością czynności prawnej.

W piśmie (k. 72-74) powód, działający przez adwokata wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii psychiatry na okoliczność wpływu zaburzeń powoda i zażywanych leków na świadomość dokonywania czynności prawnej. Odnosząc się do załączonych w odpowiedzi na pozew wyciągów z rachunków bankowych, należy stwierdzić, że te operacje są niezgodne z normalnym funkcjonowaniem w społeczeństwie, albowiem każde wynagrodzenie za pracę było natychmiast przelewane na rachunek kasyna. Powód podjął leczenie w Centrum (...) w R..

Na rozprawie w dniu 21 października 2015 r. pełnomocnik powoda cofnął dowód z zeznań świadka G. B., a pełnomocnik strony pozwanej dowód z zeznań świadka E. S..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Poza sporem było, że powód zawarł z pozwanym w dniu 10 września 2013 r. umowę pożyczki ekspresowej nr (...) na kwotę 4 tys. zł.

W styczniu 2013 r. zgłosił się do lekarza psychiatry P. H. w związku z odczuwanym uczuciem napięcia, drażliwości, często odczuwanego przygnębienia oraz zaburzeń snu i koncentracji. Podczas kolejnych wizyt, po raz pierwszy w maju 2013 r. lekarz prowadzący podjął podejrzenie istnienia u powoda zaburzeń afektywnych dwubiegunowych. Pacjent przyznał się do uprawiania hazardu od czterech lat, pożyczaniu coraz większych sum, oraz poinformował o nawiedzających go coraz częściej myśli rezygnacyjnych.

W okresie od marca 2013 r. do października 2013 r. powód znaczą część uzyskanych środków przekazywał na konto (...), które jest kasynem w R. (co Sąd ustalił na podstawie strony internetowej) oraz na spłatę zaciągniętych pożyczek, a środki pochodziły z wynagrodzenia za pracę i z pożyczek.

U powoda najpierw wystąpił hazard patologiczny będący uzależnieniem behawioralnym, które nie wyłącza świadomego działania i powzięcia decyzji. Na to zaburzenie nałożyły się objawy maniakalne w przebiegu choroby afektywnej dwubiegunowej, poprzedzone fazą mieszaną. Choroba afektywna dwubiegunowa natomiast wyłącza świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, niezależnie od fazy tej choroby – depresyjnej, maniakalnej czy mieszanej. To nie leki wyłączają pacjenta ze swobodnego i świadomego działania, a sama choroba.

W okresie zawierania przedmiotowej umowy powód znajdował się więc w stanie wyłączającym świadome i swobodne powzięcie decyzji oraz wyrażenie woli.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: umowy pożyczki z 2013-09-10 (k.4 – 13), kart historii choroby poradni psychiatrycznej (k.23-31), listy operacji na rachunku bankowym (k.39 – 46), opinii biegłej psychiatrii lek. med. M. W. (k. 94-100), zaświadczenia psychologa klinicznego B. S. (k.102).

Sąd zważył co następuje:

Powołanym dowodom Sąd daje w pełni wiarę. Są to dokumenty dowodzące, że osoba, która je napisała złożyła tej treści oświadczenie woli. Opinia biegłej psychiatry jest jasna kompetentna, rzeczowo obrazująca przebieg, źródła choroby, w tym obciążenia rodzinne powoda (schizofrenia brata matki). Konkluzja tej opinii w sposób zdecydowany diagnozuje zaburzenie występujące u powoda, a które w każdym ze stadiów wyklucza świadome i swobodne podjęcie decyzji i wyrażenie woli. **Ten stan istniał w dniu zawierania przedmiotowej umowy pożyczki, czyli 10 września 2013 r.**

Złożenie oświadczenia woli w stanie określonym w art. 82 k.c. powoduje jego nieważność bez potrzeby wykazywania jakichkolwiek dalszych okoliczności.

W szczególności bez znaczenia jest, czy druga strona czynności prawnej miała świadomość wyżej wymienionego stanu. Porządek prawny chroni osobę składającą oświadczenie woli w stanie wyłączającym świadomość lub swobodę. Czynność prawna złożona w tym stanie jest bezwzględnie nieważna. Poglądy orzecznictwa i piśmiennictwa są zgodne w tej mierze, że ów stan niemożności świadomego powzięcia decyzji w wyniku zaburzeń psychicznych musi być stwierdzony poprzez opinię biegłego psychiatry. Jak Sąd wcześniej podkreślił opinia ta nie budzi najmniejszych wątpliwości co do stanu psychicznego powoda, oparta jest bowiem nie tylko na przedłożonej dokumentacji lekarskiej, ale na badaniu powoda i obszernym wywiadzie.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 7 lutego 2006 r., IV CSK 7/2005 (LexisNexis nr (...)), stan wyłączający świadomość to - najogólniej rzecz ujmując - brak rozeznania, niemożność rozumienia zachowań własnych i zachowań innych osób, niezdawanie sobie sprawy ze znaczenia i skutków własnego postępowania. Stan taki musi przy tym wynikać z przyczyny wewnętrznej, a więc ze stanu, w jakim znajduje się osoba składająca oświadczenie woli.

Powód znajdował się w stanie opisanym powyżej, jak wynika z opinii biegłego, kart pacjenta, a także przedłożonego przez pozwaną wydruku z historii rachunku powoda, właśnie w okresie gdy zawierał umowę z pozwaną, a której stwierdzenia nieważności z powodu wady oświadczenia woli się domaga.

W związku z powyższym Sąd, na podstawie art. 82 k.c. Sąd orzekł jak w p. I Wyroku.

Rozstrzygnięcie w p. II ma oparcie w art. 98 k.p.c. i obejmuje : opłatę sądową od pozwu – 200 zł, zaliczki na wynagrodzenie biegłego psychiatry – 792,75 zł, koszty zastępstwa procesowego – 617zł.